

REVISTA DE REVISTES

Recull herpetològic

per

JOAN BTA. D'AGÜILAR-AMAT

I

En revisar les Revistes darrerament vingudes a mes mans, he trobat els treballs següents sobre herpetologia, dels quals dono referència, per creure'ls d'interès:

A REVISION OF THE LIZARDS OF THE GENUS *Nucras* Gray.

G. A. Boulenger LL. D., Dr. Sc., F. R. S., publica en Annals of the South African Museum, Volume XIII, part VI., un treball notable de caràcter monogràfic, sobre l'interessant gènere *Nucras* de llan-gardaixos, característic per ésser considerat com els més primitius dels *Lacertidae*. Acompanyen el treball dues làmines:

DESCRIPTION OF A NEW SOUTH AFRICAN LIZARD OF THE GENUS *Eremias*.

El mateix Dr. Boulenger descriu en el lloc esmentat, l'espècie *Eremias aspera* sp. n. a bas de dos exemplars femelles del South African Museum; la localitat de procedència és Bechuanaland.

COLD-BLOODED VERTEBRATES FROM COSTA RICA AND THE CANAL ZONE

Henri W. Fowler, publica en Proceedings of the Academy of Natural Sciences of Philadelphia, Volum LXVIII, Maig-Desembre 1916,

pàg. 389, una relació descriptiva dels vertebrats inferiors (peixos, batracis, rèptils) de les localitats Guapilis, Vall del Chirripo i Port Limon de Costa Rica i Colon, Empire i Panamà de la zona del Canal.

LOS TAPAYAXIN (PHRYNOSOMA) DE MÉXICO Y LA IMPROPIEDAD DE SU NOMBRE

Notable treball en què l'autor, el Dr. S. J. Bonanses, en Memorias y Revista de la Sociedad Científica «Antonio Alzate» tom. 34, N.º 10, pàgs. 329-340, Octubre 1916, no sols glossa el nom de *Tapaxin*, com a més indicat per a anomenar el gènere corresponent, sinó que explica també ses notables observacions sobre els costums d'aquest animal del qual tantes coses contenen els indis mexicans. Són particularment interessants els detalls sobre la reproducció unes vegades ovípara i altres vivípara observada en individus de l'espècie *orbiculare* (?) en captivitat.

RECTIFICATION: *Uroplatus Schneideri* LAMBERTON, EST IDENTIQUE A *Ur. Ebenau* BOETTGER

M. F. Mocquard en Bulletin du Muséum National d'Histoire Naturelle de Paris, 1915, N.º 1, pàg. 13, estableix la identitat del *Ur. Schneideri* descrit per Lambertton en el Bulletin N.º 13, de 1913, amb *Ur. Ebenau* a base de la comparació de la descripció de Lambertton amb exemplars del Museu de París. Un caràcter que Lambertton cregué definitiu per a la consideració de distinta espècie, era la forma i gran desenrotllament de la cua, ço que segons Mocquard no és sinó que aquest membre es trobava en reproducció.

MECANISME DE LA RESISTENCE DES BATRACIENS ET DES REPTILES AU VIRUS RABIQUE

Mme. Phisalix publica en el mateix Bulletin anterior, pàg. 29, aquest treball que no és sinó una continuació de sos interessantíssims estudis histològics, embriològics i fisiològics, dels rèptils i batracis. En aquest article estudia particularment els distints mecanismes pels quals els vertebrats inferiors són refractaris al virus ràbic o siguin les propietats rabicides més o menys marcades, del sèrum en uns, i

propietats immunitzadores de son propi verí en altres. Aquests dos mecanismes poden sobreposar-se i reenfortir-se com passa en l'escurçó *Vipera aspis*, el verí del qual posseeix, igual que les glàndules cutànies de la *Salamandra maculosa*, propietats immunitzadores contra el virus ràbic.

NOTE SUR DIVERS REPTILES DE ROUMANIE

En el N.º 7, de 1915 del mateix Bulletin, pàg. 292. Paul Chabanaud, escriu de rèptils recollits per A. C. Montandon en diverses localitats rumanes i que figuren entre les col·leccions del Laboratori d'Herpetologia del Museu de París, i són els següents: 2 *Anguis fragilis*, 8 *Lacerta taurica*, 5 *Ablepharus pannonicus*, 1 *Coronella austriaca*, 2 *Vipera berus typica*, 5 *Vipera berus prester*. Són particularment interessants els escurçons a causa de sos escuts cefàlics.

LES PROPRIETES VACCINANTES DE LA SECRETION CUTANÉE
MUQUEUSE DES BATRACIENS CONTRE LE VIRUS RABIQUE SONT INDEPENDANTES DE CELLES QU'ELLE POSSEDE CONTRE SA PROPRE
ACTION ET CONTRE CELLE DU VENIN DE VIPERE ASPIC

Aquest treball és de Mme. Phisalix, i aparegué en el N.º 7, de 1915, pàg. 297, del Bulletin del Museu de París; és notable com tots els d'ella, i és dels que honren el Laboratori d'Herpetologia del Museu de París. Els punts tractats en aquest treball i els experiments de què dona explicació, condueixen a Mme. Phisalix a la conclusió que: En la secreció mucosa de la pell dels Batracis, la substància que immunitza contra els verins no és la mateixa que immunitza contra el virus ràbic.

SERPENTS D'AFRIQUE OCCIDENTALE RECUEILLIS PAR M. GRUVEL

Aquesta nota de P. Chabanaud, que figura en el N.º 2 de 1916, pàg. 75, és interessant per quant es refereix a exemplar herpetològics de regions que si bé han estat ja estudiades, són encara poc conegudes. Esmenta un exemplar de la raríssima serp *Atractaspis*

dahomeyensis Bocage, de la qual fins avui sols sabem de 3 exemplars; un el tipus que serví a Barboza du Bocage per a les descripcions (Jorn. sc. Lisb., pàg. 196, 1887), altre fou esmentat per Werner en un treball sobre rèptils i batracis de Togoland, del Camerun, i de la Nova Guinea alemanya, (Verhandlungen der zoologisch botanisch Gesellschaft in Wien, XLIX, 1899, pàg. 149.).

DESCRIPTION D'UN SERPENT NOUVEAU DE MAURITANIE SAHARIENNE

Chabanaud, descriu a continuació del treball anterior, un *Tarbophis*, al qual dóna el nom específic de *guidimakaensis*, ingressat al Museu procedent de la regió de Guidimaka, on fou agafat per Audan.

REPTILES RECUEILLIS AU MAROC PAR M. PALLARY

Després del treball acabat d'esmentar, el mateix Chabanaud, dóna la llista dels rèptils recollits per Pallary, procedents de les localitats: Dar Kaïd m'Toughi, Dar Kaïd Embareck, Dar Goudafi, Imi n'Tahout.

PROPIETES VENIMEUSES DE LA SALIVE PAROTIDIENNE CHEZ LES COLUBRIDES AGLYPHES DES GENRES TROPIDONOTUS Kuhl, ZAMENIS ET HELICOPS Wagler.

Nota de Mme. Phisalix i del R. P. F. Caius, publicada en el Bulletin du Museum de Paris, 1916, N.º 4, pàg. 213, que conté la marxa seguida per a palesar les esmentades propietats verinoses. És interessant seguir els experiments portats a cap amb els conillets d'Índies, petits roedors, ocells i llargandaixos, que foren morts per medi d'injeccions de la saliva estudiada.

SUR DIVERS REPTILES DE KEBILI (SUD TUNISIEN) RECUEILLIS PAR M. LE COMMANDANT VIBERT

Nota de Paul Chabanaud, també en el Bulletin du Museum, 1916, N.º 5, pàg. 226 conté la relació de rèptils de la localitat de Kebili, essent els més interessants els *Chalcides Boulengeri*, Andersen, espècie típica de Tunis.

SUR DIVERS REPTILES ET BATRACIENS DU MAROC RECUEILLIS
PAR M. PALLARY

Segona part del treball ja esmentat (1916, N.º 2, pàg. 79), publica Chabanaud en el N.º 5 del mateix any 1916, pàg. 228, la llista dels rèptils i batracis determinats, entre els quals es troba el *Gymnodactylus moerens* nov. sp. Les localitats són Imi n'ta Kandout, Dar m'Zoudi, Zaouia el-Moktar, Telouet, Settat, Aïn el-Hardjar, Oued n'Fis, Ourika.

LE MUSÉE GOELDI AU PARA

Paul Serre, en Bulletin du Museum National d'Histoire Naturelle, 1916, N.º 6, pàg. 351, descriu una visita a l'esmentat Museu Goeldi, un dels més importants de Sud Amèrica, visitat anualment per 200,000 persones, (Parà o Belem conta sols amb 50,000 habitants). La direcció de la galeria de Zoologia la porta la Srta. alemanya Emilia Snethlage. És curiosa i magnífica la col·lecció de serps en alcohol i entre els rèptils vius els jacarés tinga (*Caiman sclerops*) Corva i Assu (*Caiman niger*), no hi manquen així com tampoc grans llargandaixos, iguanes de l'Amazones, enormes Boas i un Anaconda, la més grossa serp d'aigua coneguda.

Completa les instal·lacions que depenen del Museu un aquàrium essent el més curiós dels exemplars la tortuga de l'Amazones *Nicorria punctulata* que té dos caps perfectament formats. Les dues boques mengien al mateix temps. Seran interessants els estudis anatòmics que un cop morta hom podrà fer amb la tortuga esmentada.

Es d'interès la relació de la visita al Museu Goeldi feta per P. Serre i ho fóra més si no hi hagués alguna apreciació mortificant per a Alemanya.

He de lamentar que les males comunicacions amb Alemanya em priven de donar compte dels treballs que allí apareixen, segons noves de poc rebudes.

Barcelona, 1 desembre 1917.